

[Bertel Dahlgaard.]

render med udlandet fæstner jo de bestemmelser vedrørende Danmarks deltagelse i den europæiske betalingsunion, som også vi fra vor side har haft lejlighed til at bifalde, og vi kan med den største tilfredshed tiltræde disse forslag.

Oprettelsen af den europæiske betalingsunion er jo et virkelig storslået konstruktivt forsøg på at nå frem til en økonomisk ligevægtstilstand i den europæiske økonomi. Om forsøget skal lykkes, afhænger af, om visse forudsætninger i fremtiden vil være tilstede i landenes politik. Disse forudsætninger har forskudt sig ikke blot på det punkt, som det ærede medlem hr. Kristen Amby nævnte, at visse lande fører en egoistisk politik, der ikke er i den ånd, hvori betalingsunionen er vedtaget, men har forskudt sig også på andre punkter siden indgåelsen af overenskomsten, og det er jo en stor ulykke for Europas økonomi, at det forsøg, der her gøres, nu krydses af den oprustningsbevægelse, der går hen over landene, og som i hvert tilfælde svækker mulighederne for, at betalingsunionen får den succes, som ellers syntes sandsynlig.

På to punkter vil jo oprustningen utvivlsomt øve sin indflydelse på de forhold, vi her behandler. For det første presser den, som alle ved, priserne i vejret og medfører derfor sandsynligvis, at unionens kreditkvota vil vise sig for ringe, så at ændringer i den trufne ordning kan blive nødvendige. Men dernæst vil oprustningen selvfølgelig skabe en øget ulighed mellem kreditor- og debitorlandene, og disse to ting i forening gør vel, at vi ikke skal blive overraskede, hvis det måtte blive nødvendigt inden så længe at gå til ændringer i de for betalingsunionen fastsatte regler.

De forhold, jeg her har nævnt, berører jo vanskeligheder, som det er at håbe at betalingsunionen vil agte på i forholdet til Danmarks stilling. Det er almindeligt erkendt — og jeg så forleden i bladene, at finansministeren havde fremdraget forholdet under forhandlingerne i London —, at Danmark faktisk indirekte betaler til de store landes oprustning, fordi disse lande har de råstoffer, som vi mangler, og som vi er tvunget til at købe, og hvis priser oprustningen driver i vejret. Iøvrigt er det jo noget, der ikke blot er karakteristisk for

forholdet mellem Danmark og de store lande, at Danmark rammes ensidigt i denne forbindelse; en sammenligning mellem Danmark og de andre skandinaviske lande viser det samme. Det er måske et forhold i det hele taget, som de fleste glemmer ved bedømmelsen af Danmarks hele økonomiske situation. Norge og Sverige nyder på vigtige områder godt af rustningskonjunkturerne. Sverige har sin malm og sin træmasse, der er efterspurgt til stærkt stigende priser, og Norge har sin træmasse og sine vældige, stadig stigende fragttægter gennem den store handelsflåde, medens Danmark alene har de for økonomien ødelæggende virkninger af de forfærdende råstofpriser udefra.

Men hertil kommer, at Danmark også på anden måde rammes ensidigt. Liberaliseringsbestræbelserne har været medvirkende til, at f. eks. Vesttyskland ikke har kunnet foretage en importbegrænsning på de områder, hvor man særlig måtte ønske det, og derfor har måttet begrænse importen af ikke-liberaliserede varer, og det vil i særlig grad sige landbrugsvarer, hvad der atter i særlig grad rammer Danmark. Alle disse forhold peger i retning af, at Danmark i høj grad burde kunne vente hensyntagen af den europæiske betalingsunion, og jeg håber, at den høje regering vil gøre disse synspunkter gældende ved enhver lejlighed med al den vægt, regeringen formår.

Alt det taget i betragtning, som jeg her har nævnt, gør jo, at der ikke kan være tvivl om, at Danmark ved unionens ikrafttræden burde have opnået den særlige kredit, den såkaldte *initial position*, den udgangsposition, som visse lande opnåede, heriblandt Norge. Og her skal jeg nu føje til, at jeg går ud fra, at regeringen ved fastsættelsen af eventuelle nye positioner for det kommende år eller ved anvendelsen af unionens særlige hjælpefond med stor vægt vil henlede opmærksomheden på, at Danmark måske er det land i Europa, der er ramt hårdest og mest ensidigt af Europas ekstraordinære oprustning.

Jeg skal med disse ord anbefale begge de foreliggende forslag til vedtagelse.

Viggo Starcke: På retsforbundets vegne vil jeg gerne tilsige vor tilslutning såvel til en ratifikation af overenskomsten om oprettelse af en europæisk betalingsunion som